

PÕHJAVEEKOMISJONI ISTUNGI PROTOKOLL

Tallinn 1. juuli 2021, nr 190

Algus kell 14.00, lõpp kell 15.00

Juhatas: Kersti Türk

Protokollis: Kersti Türk

Võtsid osa PVK liikmed: Argo Jõelegt, Madis Metsur, Toomas Padjus, Kersti Türk, Marge Uppin, Siim Välkmann

Puudus: Andres Marandi

Päevakord:

Põhjaveekomisjoni istungi päevakorras oli järgmine teema:

Saaremaal Unimäe ja Tõlli põhjaveevarude hindamise ja toitealade määramise lähteülesande kohta arvamuse avaldamine.

Arutelu ja soovitused:

OÜ Keskkonnalahendused saatis põhjaveekomisjonile lähteülesande ja veeanalüüside tulemused Saaremaal Kuressaare linna põhjaveega varustavate Unimäe ja Tõlli veehaarete põhjaveevarude hindamiseks ja toitealade projekti koostamiseks. Unimäe veehaarde põhjavee kaitsmiseks koostatakse Tõlli veehaarde toiteala projekt vastavalt veeseaduse § 36 ja 153 ning Keskkonnaministri 03.10.2019 määrusele „Veehaarde sanitaarkaitseala ulatuse suurendamise nõuded ja nõuded veehaarde sanitaarkaitseala projekti kohta ning joogiveehaarde toiteala määramise kord“. Projektis piiritletakse toiteala ulatus ja määratakse maakasutamise tingimused ja piirangud.

Arutelu toimus põhjaveekomisjoni liikmete poolt saadetud kommentaaride põhjal. Lähteülesanne oli saadetud varem tutvumiseks põhjaveekomisjoni liikmetele.

Kersti Türk tegi ülevaate varasematest, Kuressaare linnavalitsuse tellimusel 1997.a tehtud Unimäe ja Tõlli veehaarete põhjaveevaru hindamise uuringutest, mis on kättesaadavad Eesti geoloogiafondist.

Põhjaveekomisjon leidis, et juba lähteülesandes peaks täpsustama ja põhjendama taotletava põhjaveevaru suuruse, konsulteerides kohaliku omavalitsuse üksuse ja vee-ettevõtjaga, mitte jätma selle ülesande varude hüdromeoloogilise uuringu tegijale. Komisjonile esitatud lähteülesandes soovitakse põhjaveevaru ümber hinnata täpselt samapalju, kui on kehtivad põhjaveevarud keskkonnaministri 06.04.2006.a käskkirjas nr 404 aastani 2023: Tõlli veehaardes joogivee otstarbel 8000 m³/ööpäevas. Lisaks küsitakse Unimäe veehaardes põhjaveevaru 500 m³/ööpäevas.

Saaremaa valla ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kavas aastateks 2020 – 2031 on märgitud Kuressaare piirkonna veevajaduse prognoosiks 2026 m³/ööpäevas (tabel 63). Vaja oleks lähteülesande koostamise käigus välja selgitada, miks on suur erinevus veevajaduse prognoosi ja taotletava põhjaveevaru koguses. 2019 a põhjaveebilansi andmetel võeti põhjavett Tõlli veehaardest 2018.a 2042 m³/ööpäevas ja 2019.a 2102 m³/ööpäevas, seega vaba põhjaveevaru oli 5898 m³/ööpäevas. ASle Kuressaare Veevõrk on väljastatud keskkonnaluba nr L.VV/330037 vee erikasutuseks ja selle lõppemise kuupäev on 31.12.2022. Loaga on lubatud veevõtt Tõlli veehaardest 7575 m³/ööpäevas ja Uniküla veehaardest 470 m³/ööpäevas. Komisjon juhib tähelepanu sellele, et veeseaduse alusel kui joogiveehaarde projektikohane veevõtt on suurem kui 500 kuupmeetrit ööpäevas ja põhjavesi on nõrgalt kaitstud või kaitsmata ning sanitaarkaitseala ei taga joogiveehaardega avatud põhjaveekihi vee piisavat kaitset põhjavee kvaliteedi piirväärtuste ja põhjavee saasteainesisalduse läviväärtuste kohaselt, samuti kui on tõenäoline, et põhjaveekogumi head seisundit ei saavutata, võib Keskkonnaamet sellise joogiveehaarde kaitseks määrata joogiveehaarde toiteala.

Madis Metsuri sõnul peab varude hindamisel arvestama ka võimalike uute arenduspiirkondadega ja tootjatega. Suure põhjaveevaru kinnitamiseks on vajalikud põhjalikumad uuringud, senise veekasutuse

kogemus ei pruugi laieneda neli korda suuremale veekogusele, tuleb tagada ka maakasutuse rangemad kitsendused suuremal toitealal. Lähteülesande punktis 1 toodud konkreetne töö tähtaeg on soovitatav lähteülesandest kustutada. Võiks jääda LÜ punktis 4 „Töö tähtaeg“ toodu juurde, kust võib järeldada, et koos kooskõlastustega on töö läbiviimise aeg kuni 12 kuud lepingu sõlmisest.

Lähteülesande algusesse võiks taustainfoks lisada, lõigu Keskkonnaameti poolt väljastatud veeloa kohta – nr, lubatud veevõtt ja kohustused. Samuti ka, miks on põhjaveevaru vaja ümber hinnata, milline oli eelmine varu käskkiri, varude kasutusaeg ja varude kogus selles.

Tabelit 1 lähteülesandes võiks täiendada (või täiendada Lisa 1), lisades veerud „lubatud veevõtt veeloas“, „kehtestatud varu kategooria“, „tegelik veevõtt“ viimasel või viimastel aastatel.

Töö teostamiseks on vajalikud järgmised tegevused punktile „Määratakse põhjaveekihtide piiritingimused (lamava ja lasuva veepideme hüdrogeoloogilised omadused), põhjaveevaru kasutamise mõju hinnang teistele veehaaretele, ehitistele ja pinnaveekogudele“ võiks lisada ka „maismaaökosüsteemidele“.

Kaks lõiku võiks ümber sõnastada järgmiselt:

2.3 Määratakse põhjaveekihtide piiritingimused (lamava ja lasuva veepideme hüdrogeoloogilised omadused), põhjaveevaru kasutamise mõju hinnang teistele veehaaretele ja ehitistele.

2.4 Uuringu käigus tuleb hinnata põhjaveevaru kasutamise mõju maismaaökosüsteemidele ja pinnaveekogudele.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kersti Türk

Juhataja ja protokollija